

Техникалык коопсуздуктарды окууну уюштуруу жана нускамалар:

Мектеп директору бала-бакчалары жумушчулардын жана техникалык кызматчылардын арасында өз убагы менен техникалык коопсуздук өндүрүштүн санитариясы өрттү болтурбоо жана андан сактануу ж.б эмгекти коргоо боюнча эрежелерди окуутуну уюштурушат.

Окутууда «Эмгекти коргоо боюнча уюмдун жумушчуларын окутуу жана эмгекти коргоо талаптары боюнча билимдерин текшерүү тартиби жөнүндө жобонун» негизине таянат. Анын жалпы Жобосу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2004-жылдын 5-апрелиндеги № 225 токтому менен бекитилген. Ал жобонун талабында инструктаждардын мүнөзү өтүү убактысы боюнча.

- 1) Алгачкы инструктаж 2) биринчи жумуш ордундагы 3) кайталанма 4) пландан тышкары 5) максаттуу болуп бөлүнөт. Төмөндө инструктаждардын толук маанисине токтолуп кетсек болот.
- 2) Алгачкы инструктаж эмгекти коргоо (коопсуздук техникасы) боюнча бирөөнө милдеттендирилген адам өткөрөт.
- 3) Билимине мына ушул кесипте же кызматта иштеген стажысына карабастан маалымат, жумушка жаны кабыл алынып жаткандардын баары, ошондой эле командировкага келгендер, өндүрүштүк окууга же практикага келген окуучулар, студенттер эмгекти коргоо кабинетинде өтүшөт.

Алгачкы инструктаждын өтүлүшү жөнүндө эмгекти коргоо боюнча алгачкы инструктажды каттоочу журналга жазып коюшат. (үлгүнү кара)

Анда инструктаж бергенден жана инструктаж алгандын колу коюлат жана Т-1 формасындагы документке жумушка алынгандыгы жөнүндө жазып коюлат. Алгачкы инструктажды эмгекти коргоо жөнүндөгү мыйзамдын негизинде жүргүзүлөт. Ал инструктаж ар бир адистиктердин эрежелерин сактоо менен плакаттарды диафильмдерди колдонуу аркылуу болушу керек. Негизинен окутууну жүргүзүү атайын жабдылган кабинеттерде өткөрүлүшү талапка ылайык жаны кабыл алынган кызматчыларга жана жумушчуларга алгачкы инструктажды өткөрүүдө атайын план-долбоор түзүп төмөндөгүдөй суроолорго көңүл буруу зарыл, алар:

- мектеп ,бакча жөнүндө маалымат анын мүнөздүү өзгөчөлүктөрү
- эмгекти коргоодогу мыйзамдарда каралган жумуштун режими, жумуштун түрүнө карай берилүүчү жеңилдиктер.
- өндүрүштө колдонуулучу техкаражаттар.
- иштеги жана инструкциянын эрежесин бузгандыгы үчүн жоопкерчилик.
- өндүрүштө жолугуп калуучу коркунучтуу жана зыяндуу таасирлер.
- мектепте же бала-бакчада, ичте жана сыртта иштөө убагында кызматкерлерге коюлган талап
- коопсуздуктун жалпы талабы өндүрүштүн санитариясы жана өздүк тазалык.

- кокустук кырсыктарды жана өрттүн чыгуусун болтурбоочу чаралар жана каражаттар
- окуу мезгилинде ичте жана сыртта иштөө убагында кызматчыларга койулган жалпы талап.
- өздүк коргоонучу каражаттардын берүүлүчү өлчөмү, тартиби жана колдоонучу мөөнөтү.
- кокустан болгон кырсыктарды териштирүү жана изилдөөнүн тартиби жаракат алып калган же майып болгон адамдарга жардам берүүнүн укуктук кепилдиктери, биринчи медициналык жардам көрсөтүү кырсык учурунда кызматкерлердин аракеттери жана ушул сыяктуу суроолор

Жумуш биринчи орундагы инструктаж:

Алгачкы инструктажды өткөндөн кийин жүргүзүлөт аларга практика жүзүндө эмгектин коопсуз ыкмаларын ошол өндүрүштүн шартын эсепке алып үйрөтүшөт.

Эгерде жабдууларды тейлөө сыноо жөнгө салуу жана оңдоо аспаптарды пайдалануу сырьелорду жана материалдарды сактоо менен байланышкан иштеги жумушчуларга жумуш ордунда биринчи инструктаж өтүлбөйт. Бул суроону ошол мектептин же бала-бакчанын жетекчиси профсоюз комитети менен макулдашып бекитет. Биринчи жумуш орундагы инструктажды өтүп жаткан кызматкер төмөнкү суроолорго көңүл буруусу тийиш алар:

-өндүрүш участогундагы ошол жумуш ордундагы жабдуулар жана технологиялар жөнүндө жалпы маалыматты

-ушул технологиялык жүрүштө пайда болуучу негизги коркунучтуу жана зыяндуу өндүрүштүк кырдаалдарды.

-жумуш ордун коопсуздукта кармоо жана уюштурууну

-механизмдердин аспаптардын, техникажатардын коркунучтуу жайлары (орундары)

-ишке даярдоонун тартибин (жабдуулардын ишке киргизүүнү аспаптардын ондугун текшерүү)

-электр тогуна урунууну эскертүү боюнча талаптарды:

-жумуштун коопсуз ыкмалары жана жолдору коркунучтуу жагдайдын пайда болушундагы иш аракеттерди.

-жумуш ордундагы сактоочу өздүк каражаттар жана аларды пайдалануунун эрежесин

-мектептин, бала-бакчага керектүү инвентарларды жана ар кандай жүктөрдү ташууда жана жүктөп түшүрүү жумуштарында коопсуздуктун талаптарын.

-талкаланууну, жарылууну өрттү болтурбоонун иш-чаралары. Талкалууда жаралууда өрттө кызматкерлердин милдеттерин жана иш аракеттерин.

-талкаланууга каршы сактоочу жана белги берүүчү өрт өчүрүүчү ушул участоктогу болгон каражаттарды колдоонуунун ыктары, алардын жайгашкан ордун

Кайталанган интруктаж:

Алты айдан кем эмес иштегенден кийин бардык кызматчылар билимине, ишинин мүнөзүнө иштеген стажысына карабай өтүшөт. Бул инструктажды мектепке же бала-бакчага айыл өкмөттөрү тарабынан ФПСтин эсебинен арендага берилген жер аянтындагы мезгилдүү жумуштарды аткаруунун алдында иштин түздөн-түз жетекчиси өткөрөт.

Инструктаждын максаты-бир кесиптеги кызматкерлердин өзүнчө айрым же топ-тобу менен эмгекти коргоо боюнча инструктаждардын эрежелерин канчалык биле тургандыгын текшерүү жана ал билим деңгээлин жогорулатуу

Тааныштым:

Насирова Зиярат

Пландан тышкаркы инструктаж:

Бирдей эле кесиптеги ишти аткарган кызматчылар менен жеке-жеке өзүнчө же топ-тобу менен өткөрүлөт.

Бул инструктаждын мазмуну жана көлөмү аны өткөрүү зарылдыгын туудурган жагдайга жана себептерге байланыштуу мисалы:

- иш аракетке эмгекти коргоо боюнча жаны же кайрадан иштелип чыккан стандарттарды, эрежелерди жолдомолорду жана аларга толуктоолорду киргизгенде,
- технология өзгөргөндө эмгек коопсуздугуна таасир этүүчү жабдуулар жана алмаштырылганда
- майып болууга талкаланууга жарылууга өрттөнүүгө же ууланууга алып келген же алып келе турган эмгектин коопсуздугунун талаптарын жумушчулар бузганда
- көзөмөл органдардын талабы боюнча

Максаттуу инструктаж

- түздөн –түз жетекчилер кесиби боюнча түз милдеттерине байланышпаган бир жолу аткарылуучу жүктөө түшүрүү аймакты тазалоо жана мектептен же бала-бакчадан тышкары жерде бир жолу аткарылуучу жумуштарда талкаланууну табигый жана катастрофаларды жоюуда жол берүү буйругу (наряды) же уруксат берүүчү башка документтер толтуруулучу жумушту аткаруунун алдында өтөрүлөт

Максаттуу инструктажды негизинен мектептин, бала бакчанын жетекчиси өзү өткөрөт же болбосо атайын комиссиянын астында эмгек коопсуздугу боюнча окуган жогорку билимдүү бир кызматкерге тапшырат Комиссияны атайын райондук профсоюз комитети же болбосо ошол жердик өзүн-өзү башкаруу мекемелери уюштурат.

Эмгекти коргоо боюнча дворниктер үчүн көрсөтмөлөр:

1. Эмгекти коргоо жана коопсуздукту сактоо боюнча дворниктерге коюлуучу жалпы талаптар:
 - 1.1 эмгекти коргоо жана техникалык-коопсуздук эрежелеринин инструкциясынан өткөн адам дворник болуп алынат.
 - 1.2 Дворник мектептин ички тартибин, режимин, мектептин уставын, эмгекти коргоо боюнча ушул инструкцияны дайыма сактоо керек.
 2. Жумуш башталаар алдында дворник үчүн коопсуздук талаптары.
 - 2.1 дворник администрация тарабынан берилген ишти аткарууга милдеттүү;
 - 2.2 дворник атайын спец кийимди кийет
 - 2.3 бекитилген аймактарды кароого милдеттүү ачык люктарды кудуктарды жабууга атайын кызматтарды чакырууга милдеттүү
 - 2.4 өрт өчүрүүчү шаймандар (күрөк. Кетмен ж.б) текшерет;
 - 2.5 күрөк кетмен үйтте дайыма болуш керек
 3. жумуш мезгилинде дворник аткаруучу милдеттер жана коопсуздукту талаптар
 - 3.1 жумуш мезгилинде башка иштер менен алек болбоо;
 - 3.2 белгиленген аймакты эл келгенче тазалоо;
 - 3.3 үзүлгөн же ачылган электр проводдоруна тийишпөө. Электр травмасынан сактануу;
 - 3.4 Сынган айнектерди кол менен кармабоо (күрөк, калак менен жыйноо)
 - 3.5 Эл келе турган жолго мусор таштабоо керек. Мусорду атайын белгиленген жерге таштоо
 - 3.6 Бекитилген аймакты дайыма таза кармоо.
 - 3.7 Кышында белгиленге аймакты дайыма тазалоо
 - 3.8 Муздуу тайгак жерлерге кум чачуу;
 - 3.9 Эркектер 50кг, аялдар 15кг ашык жүк ташыбоо болбойт.
 4. Авариялык абалда кордворникке коюлуучу талап.
 - 4.1 Кокустук болгондо биринчи медициналык жардам берүү, тез жардам чакыруу
 - 4.2 Кокустук болгондо чарба жетекчисине (завхозго) билдирүү
 5. Жумуш мезгили аяктаганда дворникке коюлуучу талаптар.
 - 5.1 эмгек инвентарларын өз ордуна коюуга
 - 5.2 белгиленген аймактагы эскертүүлөрдү чарба жетекчисине (завхозго) билдирүү;

Маанилешти: *А.В. Мухоматов Б.*
А.А. Мухоматов у.А.

Эмгекти коргоо боюнча тазалоочу үчүн көрсөтмө.

1. Коопсуздукту сактоо жөнүндө 18 жаштан кем эмес коопсуздукту сактоо, эмгекти коргоо боюнча көрсөтмө жана медициналык кароодон өткөн, ден-соолугу таза жаран кабыл алынат.
 - 1.1 тазалоочулык кызматка 18 жаштан кем эмес коопсуздукту сактоо, эмгекти коргоо боюнча көрсөтмө жана медициналык кароодон өткөн ден-соолугу таза жаран кабыл алынат.
 - 1.2 Тазалоочу ички эмгек тартибин бекем сактоого эмгек режимин так аткарууга жана эс алууга милдеттүү;
 - 1.3 Өзүнө бөлүнүп берилген аймакты талапка ылайык тейлөө. Ар кандай кокустуктардан (кесип алуу, тайгалануу, бийиктиктен кулап кетүү, аллергиялык каражаттардан ж.б) сак болууга;
 - 1.4 ТАЗАЛООЧУ атайын кийим резинка колгап күрөшүүнүн эрежелерин сактоо менен өрт өчүрүүчү шаймандардын (огнешутель) аптечка жана эвакуациялык жолдору билүүгө тийиш.
 - 1.5 Санузель (туалет) үчүн өзүнчө инвентарлар керек (швабра, тряпка, шетка, чача ж.б)
 - 1.6 Тазалоочу өрт чыккан учурда өрткө каршы күрөшүүнүн эрежелерин сактоо менен өрт өчүрүүчү шаймандардын (огнешутель) аптечка жана эвакуациялык жолдорду билүүгө тийиш;
 - 1.7 Кокустук болуп калса директорго же чарба жетекчисине билдирүү керек.
 - 1.8 Жумуш мезгилинде Тазалоочу өздүк гигиенаны сактоо менен белгиленген аймакты таза кармоо керек;
 - 1.9 Тазалоочу көрсөтмөлөрдү аткарбаса ички тартип режиминин негизинде дисциплиналык жазага тартылат;
2. Жумуш башталаарда дын алдында ТАЗАЛООЧУга эмгек тартибин коргоо боюнча коюлуучу талаптар.
 - 2.1 спец (атайын) кийимдерди кийүү чачты кыска байлоо;
 - 2.2 иш ордун кароо, керектүү куралдардын өз ордунда болуусун көзөмөлдө:
 - 2.3 Жууй турган каражаттар, резина кол кап менен иштөө
 - 2.4 Пайдалануучу тряпкаларды өз орду менен пайдалануу аларды жууп, кургатып туруу
 - 2.5 Коопсуздукту сактоо максатында шаты менен иштөөдө анын бекемдигине көз салуу
 - 2.6 Чач соргучту колдоонор алдында (анын электркабелин, розетканы, вилканы) кароо. Эгер кандайдыр бир шектенүүлөр болсо (ашыкча үн) анда аппарат ондолмоюнча аны иштетүүгө болбойт.
3. Эмгекти коргоо боюнча жумуш мезгилинде тазалоочуларга коюлуучу талаптар.
 - 3.1 Администрация тарабынан гана белгиленген убакта уборка жүргүзүү.
 - 3.2 Уборка мезгилинде тез күйүүчү заттарды (керосин, ацетон, бензин) ж.б суюк заттарды пайдаланбоо
 - 3.3 Электр тогу бар приборлорду (розетка, включатель) ж.б нымдуу чүпөрөк менен сүртпөө керек
 - 3.4 Мусор чыгарууда атайын калак щетка шыпыргы колдонуу
 - 3.5 Техниканын бут кийим жалпак, арты жабык болуш керек жана тайгалак болбошу керек
 - 3.6 Дубалды терезени патолокту сүрткөндө бышык шатыларды колдонуу зарыл көзөмөлдөп коргой турган эки адам болушу керек.
 - 3.7 Суу кол менен электроприборлорду кошууга болбойт. Шнур розеткадагы вилкаларды этияттык менен ток булагынан ажыратуу керек.
 - 3.8 Санузель (туалет) тазалоочу шаймандарды (швабра, шыпыргы, калак, розеткадагы вилкаларды этияттык менен ток булагынан ажыратуу керек.
 - 3.9 Бөлмөлөрдү желдетүүдө терезелерди ачууда этият болуу.
 - 3.10 Дезинфекциялоочу каражаттарды колдонууда. Тазалоочу төмөндүүлөрдү эске алуусу зарыл:
Саламаттыкты сактоо мекемесин тарабынан сунушталган гана каражаттарды колдонуу
Белгиленген теипературада белгиленген өлчөмдө концентрацияны кошуу (50 с ашпашы керек)
Жуучу каражаттардын колдоннуда көзгө, териге чачырашынан сактануу керек.
4. Эмгекти коргоо боюнча авариялык учурда Тазалоочуга коюлуучу талаптар.
 - 4.1 көзгө дезинфекциялык каражаттар чачыраса көздү таза суу менен жууп, мектептин медайымына кайрылуу керек.

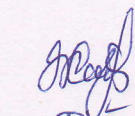
- 4.2 Кол териси жаракат алса самындап жууп, колго сүйкөөчү каражаттарды (крем) колдонуу керек;
- 4.3 Кокус травма алса тезинен биринчи медициналык жардам көрсөтүү менен мектеп администрациясына билдирүү зарыл, тез жардам чакыруу менен ооруканага жеткирүү керек.
- 4.4 Өрт чыккан мезгилде мектеп директоруна билдирүү менен жакын аймакта жайгашкан өрт өчүрүүчү мекемеге билдирүү 101ге чалуу керек. Бекитилген планга ылайык окуучуларды ыкчам эвакуациялоо керек
- 4.5 Капысынан ооруп калса же өзүн жаман сезип турса жумушка киришпестен чарба иштери боюнча директордун орун басарына (завхозго) кайрылуу керек.
5. Эмгекти коргоо боюнча жумуш бүткөн учурда Тазалоочу коюлуучу талаптар.
- 5.1 атайын тазалоочу жерде жууп тазалоо
- 5.2 Аиайын (спец) кийимдерди жана жеке коргоочу каражаттарды чечүү
- 5.3 Колду аябай самындап жууп кереги тийген маалда крем менен майлоо
- 5.4 Жарыкты өчүрүү жана имаратты бекитүү
- Эмгекти коргоо боюнча информатика жана икт мугалимдерге көрсөтмө
- Жалпы коопсуздук боюнча информатика мугалимдерине коюлуучу талаптар:
1. 18 жашка толгон керектүү педагогикалык билими бар, медициналык кароодон өткөн адамдар жумушка кабыл алынат
 2. Информатика мугалиминин милдеттери:
 - ✓ Өзүнүн кызматтык милдеттерин эмгекти коргоо боюнча медициналык кароодон өткөн адамдар жумушка кабыл алынат
 - ✓ Иш орду алгачкы (кириши) ирнструктажын өткөрүү
 - ✓ Иш үстүндө ички эмгек тартиптерин эрежелерин жетекчиликке алууга.
 - ✓ Эмгек жана эс алуу графигин билүүгө
 - ✓ Компьютер менен иштөөдө техникалык коопсуздук эрежелерин жана эмгекти коргоо жөнүндө жоболорду сактоо.
 3. Информатика кабинетинде болуучу травмалык кокустуктар
 - Компьютер, принтер ж.б техникалык каражаттарды ток булагына кошкон учурда
 - Иштеп жаткан мониторлордон чыгуучу электро магниттик нурдануу
 - Компьютерлерди (перифериялык) түзүлүштөрдү ондоодо техникалардын күйүшү
 4. Жараат (травма) алган учурда мектеп администрациясына билдирүү
 5. Компьютер менен иштөөдө техникалык коопсуздукту эрежелерин жана коюлган талаптарды сактоо
 6. Бузулган аппаратураларды жана кошумча жабдыктарды лабораториялык кабинетте сактоо.
 7. Кабинеттин терезелерин темир тор менен тосулуусу зарыл
 8. Эшикти темир менен каптоо
 9. Жасалма желдеткичтерди коюу же желдетүүчү апаратураларды орнотуу
 10. Иштеп жаткан баардык аппаратураларда токту жерге кийирүүчү зымдын болушу (заземление)
 11. Апаратураларды ондоо иштерин окуучулар жок кезде жүргүзүү
 12. Эмгекти коргоо боюнча коюлган талаптарды аткарууда жоопкерчиликсиз мамиле кылганы үчүн (административдик, материалдык кылмыш) жазасына тартылат.
- Эмгекти коргоо боюнча жумуш башталар алдында информатика мугалимине коюлуучу талаптар.
 - Кабинеттеги электр жарыктарынын оң экендигин текшерүү
 - Компьютерлердин ж.б техникалык каражаттардын оң экендигин жана иштөөгө даяр экендигин текшерүү
 - Иш ордундарынын коопсуздугун текшерүү
 - Апаратураларынын иштешин жөнгө салуу (регулирование)
 - Кабинетти көзөмөлдөө
 - Эмгекти коргоо боюнча жумуш учурунда информатика мугалимине коюлуучу талаптар
 - Өздүк коопсуздукту сактоо
 - Өзүн жаман сезип турса же жарык жетишсиз болсо жумушту баштабоо
 - Иш учурунда ирээттүүлүктү жана тартипти сактоо
 - 15-20 мүнөт сайын көзгө атайын көнүүгүлөрдү жасоо

- Иш учурунда техникалык коопсуздук эреженин сакталышын көзөмөлдөө
- Санитардык-гигиеналык эрежелердин сакталышын көзөмөлдөө
- Бузулган (аппаратуларга ж.б) каражаттарга окуучуларды жолотпоо
- Окуучуларды жана иштеп жаткан аппаратураларды кароосуз таштабоо
- Кырсык (авария) болгон учурда техникалык коопсуздук боюнча коюлуучу талаптар
- Кырсык болгон учурда окуучуларды эвакуациялоо боюнча чараларды көрүү
- Өрт чыккан учурда администрацияга билдирүү 101ге чалуу
- Иштеп жаткан аппаратураларды көрүү
- Жараат алгандарга биринчи медициналык жардам көрсөтүү
- Окуучу кокусунан ооруп калса медайымды чакыруу менен ата-энесине билдирүү

Эмгекти коргоо боюнча жумуш бүткөн учурда информатика мугалимине коюлуучу талаптар.

- Компьютер, принтер жана башка техникалык каражаттарды өчүрүү
- Таза, жумшак чүпөрөк менен аппаратураларды, дисплейлерди сүрүп тазалоо
- Иш орундарынын абалын текшерип чыгуу
- Кабинетти тазалоо мезгилинде нымдуулукту көзөмөлдөө
- Аппаратуралардын иштешин жөнгө салуу
- Колду самындап жуу
- Иш учурундаг чыккан кемчиликтерди администрацияга билдирүү

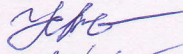
Талапкерлер:

1. Сапсанова М

2. Кудабоева Н

3. Усубалиева А

4. Сураинова А

Эмгекти коргоо боюнча биология мугалимдери үчүн

Көрсөтмөлөр

1. Эмгекти коргоо боюнча бтология мугалими үчүн жалпы шарттар жөнүндө көрсөтмөлөр. Биология мугалиминин иш орду биология кабинети 2-этажда болот. Кабинеттин терезелр түштүктү карайт. Биология кабинетинин аянты талап боюнча кв.м жана _____ кв.м болот. Лабораторияда суу болуш керек. Биология кабинетинде окуучулар ____ шт стол ____ шт стул менен жайланышат. Кабинетте аптечка болушу зарыл. Анда бинт, вата, йод, перекись, водород 2 % аш соодасы, валеринка болот.
Биология мугалими жумушка киришүү үчүн:
А) Мугалим алгачкы инструктаждан окуучуларды эмгекти коргоо, практикалык иштерди аткарууда тийиштүү журналдарга каттого алуу, эмгекти коргоо боюнча суроолорду өткөрөт.
Б) Атайын жогорку билимдүү
В) 6 айда 1 жолу медициналык кароодон өткөн медициналык китепчеси болууга тийиш
Г) ар бир 3 айда эмгекти коргоо боюнча инчтруктаждан өтүү

Биология мугалими жооптуу:

Көрсөтмөлөр

- ✓ Коркунучсуз окуу-тарбия процессин жүргүзүүгө;
- ✓ Окуу-тарбия процессинде окуучунун өмүрүн жана ден-соолугун сактоого
- ✓ Биология мугалими милдеттүү:
- ✓ Эмгекти коргоо техникалык коопсуздук жана өрт коопсуздугу боюнча биология кабинетиндеги инструкцияларды билүүгө
- ✓ Мектеп директоруна ар кандай кокустуктар болсо билдирип турууга
- ✓ Жаракат алгандарга медицинага чейинки биринчи жардам көрсөтүүгө
- ✓ Керектүү учурда атайын медициналык жардам көрсөтүүгө
- ✓ Окуучуларды өрт жана башка авариялык мезгилдерде эвакуацияны уюштурууга

Биология мугалими өздүк санитардык гигиенаны сактоого жана аны окуучулардан талап кылууга милдеттүү

БИОЛОГИЯ мугалими тажрыйба зыяндуу, коркунучтуу заттарды билүүгө милдеттүү (өзгөчө практикалык-лабораториялык иштерде)

- А) кислоталар. Шелочтор жана химиялык күйүктөр
- Б) бат күйүп кетүүчү заттар
- В) лабораториялык куралдар менен кесүү, ийне саюу
- Г) уулуу өсүмдүктөр, козу карындардан уулануудан сактануу
- Д) өздүк гигиенаны туура сактабаганда жана жаныбарлар менен иштөөдө инфекциялык оорунун жугуусуна этият болуу

Биология мугалими тажрыйба жүргүзүүдө, практикалык иштерди жүргүүдө атайын кийимдерди (ак халат) кийип аткарууга милдеттүү

Биология мугалими экскурсияда, тажрыйбалык иштерди жүргүзүүдө, биологиялык участкакто иштөөдө окуучулардын коопсуздугун камсыз кылат.

2. Биология мугалиминин жумуш башталганга чейин коопсуздук талаптары:

2.1 сабак баштаардын алдында Биология мугалими текшерет

- а) окуучулардын орундуктарынын сакталышын
- б) шкафтагы жабдыктардын жыйнактуулугун
- в) лабораториялык жабдыктардын болушун
- г) электросеть розетка, кыключателдердин иштөөсүн
- д) аптечкаларды, өрт өчүргүчтөрдү ж.б
- е) айнектеги химиялык реактивдердин этикеткаларынын туура келишин

2.2 лабораториялык иштерди жүргүзүү учурунда алдын ала окуучуларга коопсуздук инструктаж өтүү керек

2.3 жабдуулар туура эмес болсо директорго билдирүү керек.

3. Жумуш мезгилинде биология мугалимине коюлуучу коопсуздук талаптар:

3.1 БИОЛОГИЯ мугалими эксперимент практикалык иштерди жүргүзүүдө окуучулар менен эмгекти коргоо жана коопсуздук эрежелери боюнча инструктаж өткөрөт.

3.2 БИОЛОГИЯ мугалими окуучулардын эксперименттери

4. Жумуш аяктаган мезгилде биология мугалимине коюлуучу коопсуздук талаптар.

4.1 биология мугалими практикалык лабораториялык иштер бүткөндөн кийин кабинеттеги жабдууларды көзөмөлдөйт жана окуучуларда калган заттарды реактивдерди чогултуп алат.

4.2 эгерде эксперимент микроскоп, микропрепараттар менен жүргүзүлсө мугалим аны окуучулардан сырткары сактоочу жайга коюу керек

4.3 Эгерде эксперимент гербарийлер менен жүргүзүлсө биология мугалими окуучулардын гербарийлерин чогултуп алып, аларды атайын коробкаларга сактоо керек.

4.4 Эгерде эксперимент көрсөтмөлүү нымдуу препарат менен жүргүзүлсө окуучулардын сырткы герметикалык жайда сакталышын көзөмөлдөйт.

4.5 Эксперимент бүткөндөн кийин окуучулар иш орундарын ирээтке келтирүүсүн көзөмөлдөйт.

4.6 Биология мугалими окуучулардын колун самын менен жуушун көзөмөлдөйт.

5. Авариялык мезгилдерде БИОЛОГИЯ мугалимине коюлуучу коопсуздук талаптары:

5.1 Биология кабинетиндеги авариялык жагдайдын белгилери:

- Жөтөлдү пайда кылган жагымсыз жыттын пайда болушу
- Нымдуу препараттын жагымсыз жыты
- Спиртовканы туура эмес пайдаланууда бат күйүүчү заттардын жана электросеттин бузулушуна өрт чыгуусу мүмкүн

5.3 Жагымсыз жыт сезилсе

- А) окуучуларды кабинеттен коркунучсуз жерге жайгаштыруу
- Б) жагымсыз жыт чыгыш үчүн терезелерди ачып желдетүү керек
- В) Жаман жыт тараткан объектини коркунучсуз кылуу
- Г) Спиртовканы атайын капкактар менен жаап бекитүү

5.4 Өрт өчүрүүдө кыймыл-аракеттер:

- А) Спирт күйө баштаса спиртке кычкылтектин келишин токтотуу керек, ага асбест кум кийиз пайдаланылат
- Б) Сууда эрибей турган заттардан өрт чыкса сууну пайдаланбай кум асбест кийиз пайдалануу керек.

Тааныштым:

1. Шарипов Э.

5.5 Авариялык жагдай пайда болсо:

Мектеп администрациясына билдирүү.

101 телефонуна чалып өрт өчүрүү кызматына билдирүү

Окуучуларды эвакуациялоого кам көрүү

Электросетти өчүрүү

6. Биринчи жардам көрсөтүүдө БИОЛОГИЯ мугалимине коюлуучу талаптар:

6.1 Сөөк сынганда берилүүчү биринчи жардам

А) Кабыргалар сынганда жабыркаган адамга өпкөсүндөгү демди колдон келишинче чыгарып, андан кийин терек эмес үстүртөн дем алууга ыңгайлаштырып көөдөндү бек танышат.

Б) омуртка тутуму сынган адамды түптүз катуу жерге көмкөрүсүнөн жаткырып, тез жардам чакыруу керек. Кырсыктаган адамды отурган абалда танууга болбойт, жүлүнгө доо кетиши мүмкүн.

В) Баш сөөгү сынган адамды чалкасынан жаткырып, мээге кан куюлуп кетпес үчүн анын башын бир аз өйдөлөтүп, тез жардам чакыруу керек

Г) Ачык сыныкта кандын акканын токтотуп, жаратты тазалап, таза бинт же материал менен танып, шакшак коюп, доо кеткен жерди кыймылдатпаш керек.

6.2 электр тогу урганда берилүүчү биринчи жардам:

А) Рубильниктин жардамы менен электр тогун өчүрүү кургак чүпөрөктүн жардамы менен жабыркаган адамдан электр проводдорун алып салуу:

Жардам берүүчү өзүн да коркунучсуз кылып алуусу керек колун кургак чүпөрөк менен ороп кургак тактайдын же калың резинанын үстүнө туруу

Б) Күйгөн жерди кургак чүпөрөк менен таңуу

В) Жылуу суусундук берүү

Г) Дем алуусу токтоп калса, жасалма дем алдыруу керек

6.3 Муундун чоюлушуна жардам берүү:

А) Ал жерге муздак сууга салынган сүлгү кар же муз басуу керек

Б) Жылбай тургандай кылып катуу таңуу зарыл.

6.4 Эстен танганда

А) Жабырлануучуну тизесин бир аз бүктүрүп чалкасынан жаткыруу

Б) Таза аба менен дем алдыруу

В) Жакасын, курун бошотуу

Г) Нашатрь спиртин жыттатуу

Д) Жабырлануучу эсине келгенден кийин ысык суусундук берүү

6.5 Теринин күйүшү

А) Күйүп жаткан кишиге жууркан, пальто жаап жалынды өчүрүү

Б) Кийимди чечүү

- В) Күйгөн жерге муздак сууну коюу
- Г) Күйгөн жерге спиртке же аракка ж.б чыланган салфетка менен компресс кылуу
- Д) Жабырлануучуга ысык чай берүү.

6.6 Тамакка уулаганда

- А) Ууккан адамга бир нече литр суу берүү
- Б) Жабырлануучуну кустуруу;
- В) Ич алдыруучу порошок берүү
- Г) Ысык чай берүү

6.7 Мээ чайкалганд:

- А) Башын бир аз көтөрүп, чалкасынан жаткыруу
- Б) Башына муз басуу

6.8 Кан агуудагы биринчи жардам:

- А) Кан аккан жерди өйдө көтөрүү;
- Б) Катуу таңуу
- В) Артериядан аккан канды токтотуу үчүн кан аккан жердин жогору жагынан бармак менен катуу басуу
- Г) Кан аккан жерди бекем бүүп салыш керек

6.9 Мурундан аккан канды токтотуу үчүн

- А) Таза абага чыгуу
- Б) Башты чалкалатуу
- В) Мурундун тегерегине муз басуу
- Г) Перекись водородго чыланган ватаны мурун көңдөйүнө салуу

6.10 Ички органдардан кан акса

- А) Жабырлануучу чалкасынан жаткырып, тизе тушка одеал же кийимдерден коюп бийиктетип жаткыруу
- Б) Кан агышынан шектенген жерлерге муздак нерсе басуу керек:

Тааныштым:

1. Шаршеналиев Э. [Signature]

Эмгекти Коргоо боюнча жабырлануучуларга көрсөтүлүүчү биринчи жардам:

1. Сөөк сынганда берилүүчү жардам:

- А) Кабыргалар сынганда жабыркаган адамга өпкөсүндөгү демди колдон келишинче чыгарып, андан кийин терең эмес үстүртөн дем алууга ыңгайлаштырып көөдөндү бек таңышат.
- Б) Омуртка тутуму сынган адамды түптүз катуу жерге көмкөрүсүнөн жаткырып тез жардам чакыруу керек. Кырсыктаган адамды отурган абалда таңууга бобойт жүлүнгө доо кетиши мүмкүн
- В) Баш сөөгү сынган адамды чалкасынан жаткырып мээге кан уюлуп кетпес үчүн анын башын бир аз өйдөлөтүп тез жардам чакыруу керек.
- Г) Ачык сыныкты кандын акканын токтотуп жаратты тазалап, таза бинт же материал менен таңып, шакшак коюп доо кеткен жерди кыймылдатпаш керек

2. Электр тогу урганда берилүүчү биринчи жардам:

- А) рубильниктин жардамы менен электр тогун өчүрүү кургак чүпөрөктүн жардамы менен жабыркаган адамдан электр проводдорун алып салуу
Жардам берүүчү өзүн да коркунучсуз кылып алуусу керек: колун кургак чүпөрөк менен ороп, кургак тактайдын же калың резинанын үстүнө туруу;
- Б) Күйгөн жерди кургак чүпөрөк менен таңуу
- В) Жылуу суусундук берүү
- Г) Дем алуусу токтоп калса, жасалма дем алдыруу керек

3. Мүүндүн чоюлушуна жардам берүү:

- А) Ал жерге муздак сууга салынган сүлгү, кар же муз басуу керек
- Б) Жылбай тургандай кылып катуу таңуу зарыл

4. Эстен танганда:

- А) Жабырлануучуну тизесин бир аз бүктүрүп, чалкасынан жаткыруу
- Б) Таза аба менен дем алдыруу
- В) Жакасын, курун бошотуу
- Г) Нашатрь спиртин жыттатуу
- Д) Жабырлануучу эсине келгенден кийин ысык суусундук берүү

5. Теринин күйүшү:

- А) Күйүп жаткан кишиге жууркан, пальто жаап жалынды өчүрүү
- Б) Кийимди чечүү
- В) Күйгөн жерге муздак сууну коюу
- Г) Күйгөн жерге спиртке же аракка ж.б чыланган салфетка менен компресс кылуу
- Д) Жабырлануучу ысык чай берүү

6. Тамакка ууланганда:

- А) Ууккан адамга бир нече литр суу берүү

Б) Жабырлануучуну кустуруу

В) Ич алдыруучу порошок берүү

Г) Ысык чай берүү

7. Мээ чайкалганда

А) Башын бир аз көтөрүп, чалкасынан жаткыруу

Б) Башына муз басуу

8. Кан агуудагы биринчи жардам

А) Кан аккан жерди өйдө көтөрүү

Б) Катуу таңуу

В) Артериядан аккан канды токтотуу үчүн кан аккан жердин жогору жагынан бармак менен катуу басуу

Г) Кан аккан жерди бекем бууп салыш керек

9. Мурундан аккан канды токтотуу

А) Таза абага алып чыгуу

Б) Башты чалкалатуу

В) Мурундун тегерегине муздак басуу

Г) Перекись водороодо чыланган ватаны мурун көңдөйүнө салуу

10. Ички органдардан кан акса:

А) Жабырлануучуну чалкасынан жаткырып, тизе тушка одеал же кийимдерден коюп бийиктетип жаткыруу

Б) Кан агышынан шектенген жерлерге муздак нерсе басуу керек.

Тааныштым:

1. Шарипов Э.

Эмгекти коргоо боюнча elektrik үчүн көрсөтмө:

1. Эмгекти коргоо боюнча elektrik үчүн жалпы жобо:

1.1 Elektrik болуп 18 жаштан жогору, кесиптик даярдыгы бар жаран боло алат

- Elektrik алгач инструктаждан өтөт
- Медициналык ароодон өтөт.
- Коопсуздуктун методдору, электроустановкалар боюнча билим деңгээли текшерилет;
- Иш ордунан биринчи инструктаждан өтөт;
- Elektr чыңалуусу 1000 В ашык болсо ремонтту, ремонт-тармактар кызматкерлери мене ниш жүргүзөт 1000 Во чейин elektrik иштесе болот

1.2 Elektrиктин милдети:

- 1.2.1 Эмгекти коргоо, коопсуздук эрежелерин талапка ылайык аткарууга, өрт коопсуздук эрежелерин сактоо, ички тартип эрежелерин сактоого:
- 1.2.2 Жекече жана коллективдүү каражаттарды туура пайдалануу
- 1.2.3 Кокустук болгон учурда тез арада завхозго билдирүү
- 1.2.4 Мөөнөтү өткөн коргоо каражаттарын пайдаланууга болбойт
- 1.2.5 Жабдууларды инструкциянын нгизинде гана пайдалануу
- 1.2.6 Өрт учурунда биринчи медицинага чейинки жардамды көрсөтөт эвакуация үчүн башка жана кошумча эшиктерди туура пайдаланууга милдеттүү
- 1.2.7 Жаракат алгандарды колго көтөрүп алып чыгуунун эрежесин билүү
- 1.2.8 Тез жардам, өрт өчүрүү кызматынын телефон номерлерин билүүгө (101, 103)
- 1.2.9 Берилген тапшырманы так аткарууга
- 1.2.10 Жумуш ордун таза иреттүү кармоого

1.3 ооруп же травма алып калса завхозго же мектеп директоруна билдирүү керек.

1.4 Кырсык болгон учурда жабырлануучуга мед кызматкерлерин чакыруу

1.5 Өрт чыкканын же күйүп жатканын байкаса

- ❖ Тез арада өрт өчүрүү кызматына телефон чалуу завхозго директорго билдирүү
- ❖ Өрт өчүрүүчү куралдарды топтоо
- ❖ Өрт өчүрүүчү куралдар менен өрт өчүрүүгө киришүү

1.6 Elektrик иш ордунда турганда төмөкүлөргө милдеттүү

- Термелүүчү тосмолорго отурбоо
- Тепкич менен чуркап чыкпоо жана түшпөө
- Elektr провод, кабелдерге кол тийгизбөө
- Электросварканы көз айнексиз кармабоо

1.7 Elektr тогун «Адам иштеп жатат» деген белги турса токту кошууга болбойт. Тыюу салынган белгини ар бир жаран билип, сакташы керек

1.8 Аймактык территорияларда төмөнкү эрежени сактоо керек

Өтүүчү жолдор, тратуар менен басуу

Имараттын чыгууда транспорттун кыймылын байкоо

1.9 Атайын жабдылган жерде тамактануу

1.10 Спирт ичимдиктерин ичүүгө, наркотикалык заттарды пайдаланууга болбойт.

1.11 Өтө коркунучтуу факторлор болуп төмөнкүлөр эсептелинет

- Elektr чубалуусу бар сеть
- Жабдуулардагы elektr чыңалуусу
- Тосулбаган учтуу инструменттердин кыры
- Иштетилип жаткан материалдардын сыныктары
- Жогорулатылган физикалык жүк
- Айлана чөйрөдөгү абанын температурасынын көтөрүлүшү же төмөндөшү
- Elektrиктин бийиктиктен жыгылышы
- Нерселердин бийиктиктен түшүшү
- Ызы-чуунун бийик көтөрүлүшү

2. Жумуш башталганга чейин электрикке коопсуздукту сактоо үчүн коюлуучу талаптар:

- 2.1 Атайын кийимдерди кийүү жекече коркунучтуу каражаттарды текшерүү
- 2.2 Электрошиттердин ачкычтарын, башкаруучу пультту, оперативдик документтерди текшерүү
- 2.3 Жеке жана коллективдүү иштетүүчү каражаттардын тууралыгын текшерүү
- 2.4 Инструменттерди атайын сумкага, яшикке салып көтөрүү керек, чөнтөкө салбоо керек;
- 2.5 Иштеп жаткан мезгилде толук электр тогун өчүрүп иштөө керек;
- 2.6 Жогорку өтө коркунучтуу жумушту аткарууда толук максаттуу инструктаждан өтүү керек;
- 2.7 Иштеп жаткан зонага башка адамды киргизбөө керек. Айланадагы буюмдардан тазалап, иштөөчү орунду атайын белгилер менен тосуп коюу керек.
- 2.8 Жумуш мезгилинде бузук инструменттерди пайдаланбоо, жекече жана коллективдүү иштөөдө жумуштун башталышында жумуш үстүндөгү кемчиликтерди жетекчиликке билдирүү зарыл, бузулган инструменттер менен иштөөгө тыюу салынат.
- 2.9 Бир нече адамдар чогуу иштесе би радам башчысы болуп дайындалат, ал коопсуздукту сактоого байкоо жүргүзүп турат:

3. Жумуш мезгилинде эмгекти коргоо жана коопсуздукту сактоо боюнча электриктерге коюлуучу талаптар:

- 3.1 Ар кандай коопсуздукту байкаган учурда башка адамдарга коркунуч жөнүндө эскертүү керек;
- 3.2 Иштеп жаткан жерге тиешеси жок бир нечеси бузулса ирээти менен жетекчинин көрсөтмөсү менен ремонттоо;
- 3.3 Электр жабдыктарын бир нечеси бузулса ирээти менен жетекчинин көрсөтмөсү менен ремонттоо
- 3.4 Электр жабдыктарды ремонттоодо токту 2 ден кем эмес жерден өчүрүү керек «Адам иштеп жатат күйгүзбө» деген пакетти илип коюу керек.
- 3.5 Электр жабдыктарды ремонттоо атайын теккчелерде столдо ж.б жерлерде ремонттолушу керек
- 3.6 Атайын гайка болттору менен иштөө керек. Ар кандай трубаларды пайдаланбоо зарыл
- 3.7 Деталдарды бурап киргизип-чыгарууда атайын куралдарын пайдаланып, коопсуздукту сактоо
- 3.8 Деталдарды иштетүүдө тиске бекем бекитип чеканка ж.б иштерди иштетүүдө көз айнек, маскарды пайдалануу керек
- 3.9 Сварка иштетүүдө коргоочу көз айнекти пайдаланып, вентиляция иштеп турушу зарыл
- 3.10 Ар кандай иштетүүдө электр жабдыктарды сыноодо бекем бекитип кыймылдоочу бөлүктөрү атайын тосмолор менен жабылуусу керек.
- 3.11 Бузулгандыгы тууралуу заявка журналга катталышы керек
Арыздын түшкөн күнү
Арыз берген адамдын аты-жөнү, кызматы
Бузулган прибордун орду
Техникалык иштерди аткарууда ток булагынан ажыратуу
Бузулган жер оңолгондо гана ток булагын кошуу керек
- 3.12 электр жабдыктарынын оң абалда экенин текшерип туруусу зарыл
- 3.13 башкаруу пульту, шкаф ишенимдүү бек болушу керек. Кароонун жыйынтыгы журналга жазылат
- 3.14 электр жабдууларын ремонттоодо коргоочу инструменттер, атайын кол каптар менен иштөө чыналуунун алдында иштөөдө 2 адам иштөөсү керек, иштөөчү буюмдар атайын сумкага салынат;
- 3.15 убактылуу өчүрүлгөн жабдыктарды токко кошууда иштеп жаткан адамга ттко кошо тургандыгын эскертип, жақшылап текшерип туруп кошуу
- 3.16 электр жумушчу ордун таза, ирээттүү кармап жараксыз буюмдарды жыйбоо зарыл
- 3.17 эрип кетүүчү предохранителди алмаштырууда
чыналууну өчүрүү
коргоочу көз айнек, резина колкап кийип ток өткөрбөөчү килемге туруу керек
предохранителди алганда атайын жабдыктар менен алуу керек;
- 3.18 Тез эрип кетүүчү нерселерди астына коюп иштөөгө болбойт;

- 3.19 Жарык берүүчү лампаларды ремонттоодо электр тогу менен камсыз болуш керек.
Лампочкаларды алмаштырууда атайын коргоочу көз айнек пайдалануу зарыл
- 3.20 Иштөөчү электроустановкалар энергетиктердин уруксааты менен кошулушу керек
- 3.21 Энергетик жок болсо электрик өзү жетекчиликке алат 1000 Вко чейинки ремонт-иштерин жүргүзө алат
- 3.22 Электр жабдууларын кошуу же өчүрүү жазуу жүзүндө жооптуу адамдын арызынын негизинде журналга түшүрүлүп турушу керек
- 3.23 Этил спирти менен иштөөдө анын уу экендигин эске алуу керек
- 3.24 Этил спиртин күйбөй турган идишке оозун бекем бекитип сакташы керек
- 3.25 Жумушчу орунду бензин менен тазалоодо бензиндин жарылуучу касиетин жана уулуу экендигин эстен чыгарбоо керек
- 3.26 Жумушчу орунда вентиляциялык тазалоо иштеринде 0,5л. ден ашык бензин колдонбоо керек
- 3.27 Жумуш бүткөндөн кийин
Калган бензинди металл идишке герметик пробка менен бекитүү керек
Инструменттерди кургак чүпөрөк менен кургатуу
Колу-бетти самындап жууш керек

4. Жумуш убагы бүткөндөн кийин электрикке коюлуучу талаптар:

- 4.1 электр жабдууларын, электр инструменттерин токтон ажыратуу
- 4.2 иштеген куралдарын жыйноо, өз ордунда жыйнаштыруу
- 4.3 өз иш ордун тазалоо, инструменттерди атайын шкапка коюу калган таштандыларды контейлерге алып баруу;
- 4.4 атайын кийимдерди тазалап коюу
- 4.5 жумушчу күнүндө болгон бардык эскертүүлөрдү завхозго же мектеп директоруна билдирүү

5. Авариялык мезгилде электрикке коюлуучу коопсуздукту сактоо боюнча талаптар:

- 5.1 Авариялык учурда эскертүүчү жана коркунучтан четтетүүчү иштерди жүргүзүү
- 5.2 Электр кокусунан өчүрүлгөн токтун билиш керек. Ток эскертүүсүз кошулса, токтон кырсыкка учураган адамга биринчи жардам берүү керек. Андан кийин медициналык кызматкерди чакыруу керек.
- 5.3 Өрт чыгып кетсе өрт өчүрүү кызматына 101 завхозго, мектеп директоруна билдирүү керек.
- 5.4 Авариялык учурда бардык техникалык иш чараларды жүргүзүп. Коркунучту жок кылуу керек.

Таштандылар:

Эмгекти коргоо боюнча ХИМИЯ мугалимдери үчүн көрсөтмөлөр:

1. Химия мугалиминин жалпы милдети
 - 1.1 18 жаштан жогору педагогикалык билимге ээ жана медициналык кароодон өткөндө жумушка алынат
 - 1.2 Химия мугалими төмөнкүлөргө милдеттүү:
 - Химия мугалими эмгекти коргоо боюнча көрсөтмөнү билүүгө, химия кабинетинин техникалык коопсуздугун өрт коопсуздугун сактоого милдеттүү
 - Жумуш ордундагы киришүү көрсөтмөсүн билүүгө
 - Ички тартип эрежени билүүгө
 - Химия мугалиминин иштөө убактысы, эс алуу графиги мугалимдер менен чогуу аныкталат;
 - Электротехнологиялык кызматчынын квалификациясын билүүгө тийиш.
 - 1.3 химия кабинетинде (химиялык) реактивдерди жана заттарды сактоого болбойт.
 - 1.4 Химия кабинетинде башка предметтерден сабак өтүүгө болбойт (бардык шарты түзүлгөн кабинетте)
 - 1.5 Лабораториялык ишти (вытяжной) шкафтын жанында жасоо керек
 - 1.6 Химия кабинетинде аптечка, өрт өчүргүч каражаттар болушу керек
 - 1.7 Травма алган (сактоону) жана техникалык коопсуздугун сактоо керек.
 - 1.8 Өздүк гигиена (сактоону) жана техникалык коопсуздугун сактоо керек Атайын кийим менен иштеш керек (халат, очки, перчатки)
 - 1.9 Төмөнкү милдеттерди жалпы көрсөтмөлөрдү сактабаса администрациялык материалдык уголовный жоопкерчиликке тартылат.
2. Ишти баштоодо (аткарууда) химия мугалими төмөнкү коопсуздук эрежелерин сакташы керек.
 - ✓ Иш столунун даярдыгын текшерүү керек
 - ✓ Практикалык ишти аткарууда химиялык реактивдердин, лабораториялык куралдардын толук экенин аныктоо керек.
 - ✓ Вытяжной шкафтын иштөөсүн аныктоо керек.
 - ✓ Вытяжной шкафтын иштөөсүн аныктоо керек
 - ✓ Кабинетти желдетүү керек
 - ✓ Мугалимсиз кабинетке окуучуларды киргизүүгө болбойт
 - ✓ Кабинеттин тазалыгына ирээттүүлүгүн көзөмөлдөө керек.
3. Химия мугалими иш үстүндө коопсуздук эрежесин сактоосу
 - Окуучулар менен лабораториялык-практикалык ишин өткөрүүнүн инструкциясын (көрсөтмө) иштеп чыгуу жана тааныштыруу
 - Эмгектин жеке коопсуздугун сактоо
 - Окуучуларга жумушчу кийим (халат) берүү (мүмкүнчүлүгүнө жараша)
 - Иш ордундагы ирээттүлүктү көзөмөлдөө
 - Эскерткич инструкциясынын туура аткарылышын көзөмөлдөйт.
4. Авариялык кырдаал убагында, окуучунун өмүрүнө жана ден-соолугуна зыян келтирбеш үчүн чара колдонуп тез ара ичинде эвакуацияланышы керек
 - ✓ Администрацияга болгон авариялык кырдаал жөнүндө кабар берүү
 - ✓ Жабырлануучуларга биринчи жардам көрсөтүш керек
 - ✓ Кокустан ооруп калган окуучуларга медкызматкерлерин чакыруу
5. Химия мугалиминин техникалык коопсуздук боюнча сабак бүткөндөн кийинки иш аракеттери:
 - ✓ Сабак бүткөндөн кийин химраактивди химиялык идиштерди, көрсөтмө куралдарды лабораториялык бөлмөгө коюш керек
 - ✓ Вытяжной шкафты өчүрүү
 - ✓ Иш ордун иретке келтирүү
 - ✓ Жумуш киймин (очки, мээлей) чечип коюу
 - ✓ Электр жарыгын өчүрүү, кабинетти ачкыч менен бекитүү
 - ✓ Сабак учурунда жетпей калган кемкарчтарды администрацияга билдирүү
6. Химия кабинетинде биринчи жардаам боюнча талаптары:
 - 6.1 Сыныкта
 - Эч кандай кыймылдатпай шак-шак менен байлап коюш керек
 - Ачык сыныкта – кандын агышын токтотуп стерильный таңуу менен шак-шакты таңып чыгуу
 - Омуртка сынганда – көмкөрөсүнөн жаткырып төшүнө валик коюп алып желөө керек

Ташноштом С.Р. Султанови Назгул

Эмгекти коргоо боюнча физика мугалимдерине көрсөтмө:

1. Физика мугалиминин жалпы коопсуздук талаптары:
Физика мугалимдин жумушчу орду окуу кабинетин, лабораториялык кабинет эсептелет
Физика кабинетин төмөнкү куралдар менен жабдылган
А) окуучулар үчүн жумуш ордулары – стол, стулдар
Б) демонстрациялык жана лабораториялык куралдар салынган шкафтар
В) 10см жогору турган мугалим үчүн демонстрациялык стол
Г) мектептин жана класстын доскасы.

Физика лаборатория кабинетинин жабдылышы

А) Электро шит КЭФ (чыңалуу 220 В) окуучулардын жумуш столуна 36 В чыңалуу менен берилет

Б) Суу түтүгү жана рокавина

В) Демонстрациялык, мультимедиялык жана лабораториялык жабдуулар ар бир физика мугалими жумушка кирээрдin алдында милдеттүү

А) Физика мугалими эмгекти коргоо боюнча жана техникалык коопсуздук боюнча алгачкы инструктаждан өтүп атайын журналга каттап туруу керек.

Б) Жогорку билимдүү болушу керек.

Медициналык китепчеси болуш керек, бир жылда бир жолу медициналык кароодон өтүшү керек.

Г) Ар бир 6 айда эмгекти коргоо боюнча инструктаждан өтүп турушу керек.

✓ Физика мугалими, физика кабинетинде өрт коопсуздугун инструкториясын билгенге милдеттүү

✓ Мугалимдин жумуш убактысы сабактан 20 мүнөт эрте башталышы керек

✓ Физика жана лабораториялык кабинетте негизги коркунч булагы болуп КЭФ электро шити эсептелет, ал окуучулар жетпеген мугалимге гана жеткиликтүү болушу керек

✓ Физика мугалими негизги көнүлдү лабораториялык жана практикалык иштерди төмөндөгүлөрдү пайдалануу менен эксперименттерди жүргүзүүдө эмгек жана техникалык коопсуздук эрежелерин сактоо

- Чыңалууда турган электро куралдар
- Колдонууга ыңгайлуу жылытуучу приборлор
- Ысык суу
- Айнек идиштердеги абаны сордуруу үчүн насос
- Айнектерден турган приборлор

Лабораториялык иштер, тажрыйбалар жүргүзүлүп жаткан учурда физик мугалими ак халатчан такасы жок бут кийим кийиши керек.

- Физика кабинетинде булар болушу керек
- Резина килемчеси
- Мугалим үчүн резина кол кап
- Изоляцияланган кармагычы менен куралдар
- Өрт өчүрүүчү куралдар
- 1-медициналык жардам көрсөтүүчү аптечка
- Кум салынган чака күрөгү менен
- Тез чыккан өрттү өчүрүү үчүн колдонуулучу кийиз (жапкыч)

Физика мугалими физика кабинетинде санитардык-гигиеналык ченемди өздүк гигиенаны байкап, керек учурда эскертүү берип турат.

2. Жумуш башталаарда физика мугалимине коюлуучу коопсуздук боюнча талаптары

- 2.1 Окуу сабагы башталаарда физика мугалими текшерет

Жумушчу орундардын тазалыгын, абалын, тыкандыгын

Шкафтардын жыйнактуулугун приборлордун бүтүндүгүн

Электр өткөргүчтөрүнүн бүтүндүгүн, иштей тургандыгын окуучулардын столуна

мугалимдердин столуна туура туташтырылгандыгын

Терезелердин бүтүндүгүн сакталышын

- 2.2 Ар бир тажрыйба жүргүзүүдө лабораториялык иштин башталышында физика мугалими:

- Сабакка чейин лабораториялык куралдарды жетиштүү өлчөмдө тыкандык менен окуучулардын столуна коюушу керек
- Сабакка чейин жабдыктардын оң экендигин демонстрация жана эксперименттердин коопсуздугун текшерет.
- Сабактын башталышында окуучуларга коопсуздук эрежелерин үйрөтөт, экспериментти. Лабораториялык иштердин ыкмасын үйрөтөт
- Тыныгуу учурунда жана сабак учурунда кароосуз калтырбайт

3. Физика мугалимине жумуш убагында коюлуучу коопсуздук талаптары:

- 3.1 Мугалим ар бир лабораториялык ишти аткарууда сөзсүз эмгекти коргоо боюнча окуучуларга инструктаж өткөрөт.
- 3.2 Экспериментти өткөрүү убагында жумуш аткаруунун коопсуздугун түшүндүрөт.
- 3.3 Лабораториялык ишти аткаруу учурунда окуучуларды кароосуз калтырууга болбойт
 - Окуучуларды жумуш аткаруу учурунда башка предметтерди колдонбоого тийиш
 - Окуучулар эксперимент учурунда башка предметтерди колдонбоого тийиш
- 3.4 Физика сабагынын учурунда кабинетте чочун адамдар болушуна көз салышы керек
- 3.5 Физика кабинетине тамак-аш суусундуктарды алып келбөө керек
- 3.6 Айнек приборлор менен иштөөдө
 - Айнек трубкаларды этият кармоо керек
 - Резина жана айнек трубкаларды бириктирүү үчүн диаметрлери бирдей болушу керек.
 - Тажрыйба жүргүзүүдө айнек идиштин жаракасы болбошу керек
 - Айнек идиштерди колдонууда температуранын тез өзгөрүшү механикалык урунуулар болбошу керек.
- 3.7 Абанын же ысуунун натыйжасында идиш талкаланып кетиши мүмкүн, ошондуктан окуучулар да коргоочу экран жана мугалим коргоочу көз айнек кийиши зарыл. Эгерде айнек прибору сынып калса сыныктарын кол менен тергенге болбойт. Бул үчүн щетка жана калак колдонулат. Ушундай эле жол менен металл таарындысын тазалоого болот.
- 3.8 Суюктук муздамайынча капкагын жаппаш керек. Корголбогон колдор менен ысык суюктук куюлган сосуду кармоого тыюу салынат.
- 3.9 Физика кабинетинде колдонулган жегич (шакар) аккумуляторду пайдаланууда алгач завод өндүрүүчүлөрдүн көрсөтмөлөрү (инструкциялары) менен таанышат.
- 3.10 Электр кыймылдаткычтарында дискте айландыруучу жыштыктарды чектен ашырбоо керек чачырап кеткен бөлүкчөлөрдөн окуучуларды коргоо үчүн коргоочу экраны болушу керек.
- 3.11 Ток күчүнүн чыңалуусун өлчөө үчүн ченөөчү приборлорду жакшы эч жеринде кесиги жок өткөргүчтөр менен сайгычтар менен туташтыруу керек. Демонстрациянын алдында приборлордун жакшы туура туташтырылганын байкоо керек.
- 3.12 Выпрямителди токко сайылгандан кийин иштетүү
- 3.13 Электр жана радио түзүлүштөрдү кароосуз калтырбоо
- 3.14 Жогорку чыңалуудагы (электрофордук машинаны) колдонууда сак болуу керек.
Ток өткөрүүчү өткөргүчтөргө, бөлүкчөлөрдү кол менен тийбөө керек, жогорку чыңалуудагы электр өткөргүчтөрдү алмаштырууда изолировать этилген кол кап менен кармоо зарыл.
Жумуш аяктаганда конденсаторду өткөргүчтөрдү ажыратуу керек.
- 3.15 Лабораториялык иштерди аткарууда жылуулук балансын сактоого сууну 70* с тан ашырбай жылытуу керек.
- 3.16 Электр куралдарын удаалаш туташтырылган, жалпы ажыраткычтан ажыратуу керек.

Тааныштым:

1. Султанова ж.:

Өрт коопсуздугунун эрежелери:

Өрт келип чыгышынын негизги себептери

- Отко шалаалыкылык менен мамиле жасоо
- Газ жабдууларын электр приборлору иштетүүдө мешке от жагууда коопсуздук техникасынын эрежелерин бузуу
- Электр ширетүү жана күйгүзүү иштерин жүргүзүүнүн эрежелерин бузуу
- Кокусунан же атайылап өрттөө
- Коопсуздукту тоотпогондук, өрттөн болуучу кесепеттерди билбегендик же маани бергендик
- Чагылгандын түшүшү
- Балдардын от менен, өзгөчө ширеңке менен ойношу
- Өзүнөн өзү күйүү

Башталган өрттүн белгилери:

- ✓ Түтүндүн жыты
- ✓ Анча-мынча от, жалын.
- ✓ Күйгөн резинанын же пластмассанын мүнөздүү жыты, электр тармагындагы чыңалуунун төмөндөшү, электр энергиясын берүүнүн үзгүлтүккө учурашы-электр өткөргүчтөрүнүн күйүшүнүн белгилери
- ✓ Подъездде тепкич аянтчаларында адамдардын тынчсыздана жүгүрүүсү
- ✓ Өрт учурунда иш-аракеттер:
- ✓ Кырдаалды тезинен баалоого аракет кылыңыз
- ✓ Эгер жалын анчалык чоң эмес болсо суу чачып же анын очогун чүпөрөк жаап өзүңүз өчүрүңүз
- ✓ Эгер электр приборлору күйүп жаткан болсо (телевизор, үтүк ж.б) имараттын ичин желдетиңиз

- ✓ Эгер имараттын көпчүлүк бөлүгүн өрт каптаган учурда көрүп калсаңыз
- ✓ Тезинен «101» номери боюнча «Бирдиктүү күзөт-диспетчердик кызматына» телефон чалгыла
- ✓ Эң башкысы калктын негизги бөлүгү болгон балдарды карыларды жана аялдарды эвакуация зарыл
- ✓ Элди алып чыгууда өрттөнүп жаткан жерден перпендикулярдык өтүү керек.
- ✓ Ооз менен мурунду нымдалган кебез-марлиден жасалган таңуу, жоолук, сүлгү менен жабуу зарыл.
- ✓ Күйүп жаткан кийимди тезинен чечүү
- ✓ Күйүп жаткан кийим менен чуркоого болбойт
- ✓ Жерге тоголонбош керек
- ✓ Башты бетти, көздү кол менен калкалоо
- ✓ Өчүрүү үчүн өрт өчүргүчтү колдонууга болбойт
- ✓ Сууга чумкуу же суу жаба коюу
- ✓ Карга жата калуу
- ✓ Күйүүнүн продуктуларына уугуп калбоо үчүн башты ачык калтырып ным чүпөрөк менен денени жабуу.
- ✓ Денеге жабышып калган кийимди сыйрыбоо
- ✓ Жабыркагандарга медициналык жардам көрсөтүп, тынчтандырып, ооруканага тезинен жеткирүү керек.

Тааныштым:

О.У. Асанов

ДЕНЕ ТАРБИЯ МУГАЛИМИНИН ЭМГЕКТИ КОРГОО БОЮНЧА ИНСТРУКЦИЯСЫ

Окуу программасына ылайык спорттук жайлар нормага ылайык жабдылышы керек

1. Чон жана кичинекей спорт залдар:
 - Стандартка ылайык волейбол, баскетбол, сеткалар жана топтун түрлөрү болууга тийиш
 - Гимнастика көнүгүүлөрү үчүн (маттар параллелдүү брустар 2 спорттук ат швед дубалы гимнастикалык аркан гимнастика таякчаларынын набору скакалка шакекче штангалар гантелдер)
2. Тренажердук зал (булчуңдарды машыктыруу үчүн штангалар);
3. Спорттук кийим чечүү жайлар (балдар жана кыздар үчүн)
4. Хореографиялык класс, дубалдагы күзгүсү жана видео, аудио аппаратурасы менен
5. Спорттук аянтча баскетбол, волейбол ойноочу жайлар;
6. Дене тарбия мугалимдери эс алуусу тренердик бөлмө
7. Спорттук инвентарларды сактоочу жай

Материалдык база, дене-тарбия мугалимдерине окуутуга-тарбиялоого ден-сооолукту чыңдай турган тапшырмаларды чечүүгө жардам берет

Дене-тарбия мугалими жумуш убагында төмөндүгүлөргө милдеттүү

А) окутуу учурунда ар бир жаңы теманын алдында каттоо журналына кириш инструктаж жөнүндө жазат;

Б) дене-тарбия мугалими жогорку билимдүү болушу керек;

В) мед китепчеси болуш керек ар бир 6 айда медициналык кароодон өтүп туруусу керек

Г) ар бир 6 айда эмгекти коргоо боюнча инструктаждан өтүп туруусу керек

Д) жылына 2 жолу дене-тарбия мугалими эмгекти коргоо нормасы боюнча жана коопсуздук боюнча зачет берет

Ж) спорт аянтчасында окуучулардын формасы аба-ырайынын температурасына жараша болушу керек;

Е) 1-сабак эрежеге ылайык 8:30 да баштала. Дене тарбия мугалими сабакка 30мин калганда инвентарларды текшерип алардын абалын караш керек.

З) окуу процессинде мугалим спорттук кийим жана спорттук бут кийимчен болуу керек окуучулардан да талап кылуу керек;

2. Коопсуздукту сактоо боюнча сабак башталардын алдында дене тарбия мугалимдерине коюлуучу талаптар:

2.1. Сабак башталар алдында инструктаж өткөрөт көнүгүүлөрдүн эрежелери менен тааныштырат.

2.2 Жумуш башталаарда мугалим спорттук кийимин кийет Инвентарларды текшерет

2.3 Эгерде снаряддын бир жеринде кемчилик бар болсо алмаштырат;

2.4 Спорттук оюндардын учурунда сөзсүз түрдө топторду полдун нымдуулугун волейбол сеткасынын тартылышын баскетбол шиттеринин бекемдигин текшерүү керек.

2.5 Гимнастика менен машыгуунун алдында маттарды, швед дубалынын бүтүндүгүн текшерет

2.6 Бардык спорттук жайларда температуралык режимди, желдетүүнү, жарыкты, өрт өчүрүүчү жабдыктарды кароо керек.

2.7 Дене-тарбия мугалими, чуркоочу жолдун кургактыгын, футбол талаасын, спорт снарядын кароо керек;

- Секирүүчү аңда травма алып келүүчү нерселерди (таш, айнек, таяк ж.б) кароо керек;

2.8 Дене тарбия мугалими көнүүлөрдү аткаруунун эрежелерин, спорт жабдыктарын, инвентардын колдонулушунтарын түшүндүрүп берет.

2.9 Дене тарбия сабагында тыюу салынган башталарда окуучуларга инвентарды топторду, скакалкарды, гимнастикалык таякчаларды, шакекчелерди, ыргытууга ылайык гранаталарды колдонуунун эрежелерни кайрылат;

3. Коопсуздукту сактоо боюнча сабак учурунда дене тарбия мугалимине коюлуучу талаптар:

3.1 Дене тарбия мугалими сабакка тапшырманы коет, туура аткарылышын жана сабак учурунда конфликтерди көзөмөлдөйт;

3.2 Дене тарбия мугалими окуучулардын спорттук формасын бут кийимин, өздүк гигиенасын көзөмөлдөйт;

3.3 Дене тарбия мугалими көнүүгүлөрдү аткарууну, спорттук снарядды ыргытууну топтордун туура берилишин көзөмөлдөйт;

3.4 Дене тарбия мугалими жумуш процессинде авариялык кырдаалдар жөнүндө эскертет;

- мектептин территориясында, спорттук жайларда тамеки чегүүгө болбойт;

- Окуучуларды кароосуз калтырбайт;

- Авариялык эшиктерди ачык коет

- Электро жабдыктарынын оң экендигин текшерет:

- Авариялык кырдаалда мектептин эвакуация схемасын билүү керек

- өрт өчүрүүчү чакыруунун белгилерин билет:

- 1-тез жардам чакыруунун белгилерин билет:

3.5 Аба-ырайы өзгөрүлүп калса, тренажер шаймандар сынып калса мугалим сабакты дароо токтотуу керек:

4. Коопсуздукту сактоо боюнча сабак бүткөндөн кийин дене тарбия мугалимине коюлуучу талаптар:

4.1 Дене тарбия мугалими кийинки сабак өтүүчү мугалимге спорттук объектилерди машыгуучу шаймандарды оң абалда орду менен толук өткөрүп берет жана бузук абалдары боюнча билдирет:

4.2 Сабактын аягында мугалим спорт залдын тазалыгын кароо керек:

4.3 Окуу процессинде жетишпей калган нерселерди директорго, дежурный администрацияга билдирүү керек:

5. Авариялык мезгилде коопсуздукту сактоо боюнча дене тарбия мугалимине коюлуучу талаптар:

5.1 Дене тарбия мугалими тарбиялоодо ден-соолукту чыңдоо иш-чараларында өрт коопсуздугунун эрежелерин сактайт. Эреже бузуучулар байкалса, иштелип чыккан жана бекитилген пландар боюнча иштейт.

5.2 Ооруп калган катышуучулар болсо (оору, травма ж.б) медкызматкерге, мектеп администрациясына кабарлайт

5.3 Авариялык кырдаал жаралса:

- Администрацияга, директорго

- өрт кароолуна (тел: (101));

- Окуучуларды өз убагында эвакуация кылуу

- Электр жабдууларын өчүрүүгө

6. Биринчи жардам көрсөтүүдө коюлуучу талаптар:

6.1 Сынган учурда:

А) Кабыргалар сынганда, жабыркаган адамга өпкөсүндөгү демди колдон келишинче чыгарып, андан кийин терең эмес үстүртөн дем алууга ыңгайлаштырып көөдөндү бек таңышат:

Б) Омуртка тутуму сынган адамды түптүз катуу жерге көмкөрүсүнөн жаткырып тез жардам чакыруу керек. Кырсыктаган адамды отурган абалда таңууга болбойт, жүлүнгө доо кетиши мүмкүн:

В) Баш сөөгү сынган адамды чалкасынан жаткырып, мээге кан коюлуп кетпес үчүн анын башын бир аз өйдөлөтүп, тез жардам чакыруу керек:

Г) Ачык сыныкта кандын акканын токтотуп, жаратты тазалап таза бинт же материал менен таңып, шакшак коюп, доо кеткен жерди кыймылдатпаш керек:

6.2 Электр тогуна урунганда

- Электр тогун ток булагынан өчүрүү керек кургак чүпөрөк менен өткөргүч алуу

- Жылуу нерсе ичүү

- Жасалма дем алдыруу

6.3 Эт чоюлууда

- Мудак компресс коюу

- Повязка байлоо
- 6.4 Эси ооп калган учурда
- аба жеткендей чалкасынан жаткыруу
- жакасын, кийимин чечүү
- нашатырь спиртин жыттатуу керек
- эсине келгенде ысык тамак берүү
- 6.5 Термикалык күйүүдө:
- Жалынды өчүрүү жабырлануучуга одеяло жабуу керек ж.б
- Кийимди кесүү;
- Күйгөн жерге муздак суу агызуу, спиртке чыланган салфеткаларды жабуу

Тааныштым:

М. Махамедов М.
А. Саодатаев А.

Техникалык коопсуздуктарды окууну уюштуруу жана нускамалар менен

тааныштым

2022 - 2023 - окуу жылы

№	ФИО	КОЛУ
1	Абдылдаева Мира	
2	Арыкбаева Үмүт	
3	Асанова Бурул	
4	Асанбаева Чынара	
5	Жоодатов Алтынбек	
6	Иманалиев Канат	
7	Ибраева Алмагүл	
8	Көчөрбаева Тахмина	
9	Карасартова Анаркан	
10	Молдалиев Мирбек	
11	Мааткеримова Мээрим	
12	Сеитова Динара	
13	Салбарова Венера	
14	Султанова Жазгүл	
15	Тилектеш кызы Динара	
16	Төлөбек к Фарида	
17	Тобокелова Анара	
18	Тезекбаев Максатбек	
19	Табышова Айнура	
20	Чечейбаева Айзада	
21	Шаршеналиев Эрик	

№	ФИО	КОЛУ
1	Жетигенов Тилек	
2	Кебекбаев Кусейин	
3	Кенжебек у Жанболот	
4	Чолпонбай у Данислан	
5	Тынымкулова Акжолтой	
6	Табылдиев Максат	
7	Кудабаета Наргиза	
8	Суранова Айзада	
9	Токтокадыр уулу Аскат	
10	Мураталиев Дуйшонбек	
11	Усубалиева Кундуз	
12	Самсалиева Жылдыз	
13	Абдылатов Бектемир	
14	Осмоналиев Руслан	

Мектеп директору Насирова Э

